

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Громадська організація «ЕдКемп Україна»
БО БТ «Київський інститут гендерних досліджень»
Jindal Institute of Behavioural Sciences of O. P. Jindal Global University (Delhi, India)
Управління освіти і науки Тернопільської ОДА
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Науково-дослідний центр з проблем гендерної освіти і виховання учнівської та
студентської молоді НАПН України – ТНПУ ім. В. Гнатюка
Інклюзивно-ресурсний центр ТНПУ ім. В. Гнатюка

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної
конференції**

10 – 11 вересня 2020 року

Тернопіль
2020

УДК 37.014:[305+316.6](477:4-6ЄЄ):005.745"20"

**Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції»**

*Рекомендовано до друку Вченою радою ТНПУ ім. В. Гнатюка
(протокол № 2 від 29 вересня 2020 року)*

Рецензенти:

Буяк Б. Б., доктор філофських наук, професор
Дороніна Т. О., докторка педагогічних наук, професорка
Яблонська Т. М., докторка психологічних наук, професорка

Редакційна наукова колегія:

Ігор Гевко, доктор педагогічних наук, професор
Тамара Говорун, докторка психологічних наук, професорка
Ольга Кізь, кандидатка психологічних наук, доцентка
Оксана Кікінежді, докторка психологічних наук, професорка
Володимир Кравець, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України
Олена Масалітіна, кандидатка філологічних наук, доцентка
Світлана Сисоєва, докторка педагогічних наук, професорка, дійсна членкиня НАПН України
Марфа Скорик, кандидатка філософських наук, старша наукова співробітниця
Ірина Шульга, кандидатка педагогічних наук

Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 10–11 вересня 2020 р. / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка ; за заг. ред. В. П. Кравця, О. М. Кікінежді. Тернопіль : ТНПУ, 2020. 288 с.

Modern strategies of gender education in the conditions of European integration : proceedings of the International Scientific and Practical Conference, September 10–11, 2020 / Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University ; under the general editorship V. P. Kravets, O. M. Kikinezhdi. Ternopil : TNPU, 2020. 288 p.

ISBN 978-617-595-103-3

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції», яка відбулася 10–11 вересня 2020 року у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка.

Для науковців/науковиць, викладачів/викладачок, педагогів/педагогинь, психологів/психологинь, працівників/працівниць соціальної сфери, здобувачів/здобувачок вищої освіти, активістів/активісток молодіжних і громадських організацій/об'єднань, фахівців/фахівчинь з питань гендерної освіти та усіх, кого цікавить гендерна проблематика.

Погляди редакційної колегії можуть відрізнятися від авторського викладу. Відповідальність за зміст поданого матеріалу несуть автори.

ISBN 978-617-595-103-3

чоловіче обличчя. Власність стає могутнім важелем формування владних структур: при висуненні та самовисуненні кандидатів у депутати, проведенні виборчої кампанії, використанні засобів масової комунікації та проходженні до органів влади. Таких економічних важелів, як у чоловіків, жінки не мають і найближчим часом не матимуть. Як об'єкт політичної й економічної влади, жінка втрачає можливості політичного самовизначення й самоствердження, інтелектуального зростання та реальні можливості втілити індивідуальну свободу [5, с. 35–37].

Отже, гендерні дисбаланси та асиметрії стосуються таких сфер діяльності жінок і чоловіків:

- політика – від політичних прав до здатності виконувати функції керівника вищого рівня;
- освіта – важливість університетського диплома;
- економіка – від права мати роботу до можливості обіймати керівну посаду;
- фізична недоторканість жінок – від запобігання та протидії насильству до збереження репродуктивного здоров'я.

Література

1. Індеси та показники людського розвитку: Оновлена статистика за 2018 рік. *UNDP. Україна* : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/wffbmIp> (дата звернення: 28.05.2020).
2. Довганик Н. М., Чалюк Ю. О. Від трипартизму до поліпартизму Міжнародної організації праці: до 100-літнього ювілею. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 1 (50). С. 23–28.
3. Україна піднялась на 6 позицій в Індексі гендерного розриву. *Укрінформ* : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/FffbYVf> (дата звернення: 27.05.2020).
4. Чалюк Ю. О. Соціальні тренди великої четвірки ООН: МОП, ЮНЕСКО, ФАО, ВООЗ. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 35. С. 12–20.
5. Chaliuk Y. O., Dovhanyk N. M. Social Partnership of Ukraine with the EU within the European Regions and Cross-Border Clusters. *Науковий вісник Полісся*. 2018. № 4 (16). С. 33–38.

ГЕНДЕРНА ДЕПРИВАЦІЯ В ОСВІТІ ЯК ВИКЛИК ПАРИТЕТНІЙ ДЕМОКРАТІЇ

Ольга КІЗЬ

**Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,**

olgakiz55@ukr.net,

Мар'яна ДЕМЧУК

**Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,**

demchukm99@ukr.net

Імплементация гендерної складової до сучасної системи освіти України, посилення національного механізму забезпечення рівних прав і можливостей для усіх суб'єктів освітнього процесу є невід'ємними елементами розбудови демократичного суспільства в нашій державі із дотриманням фундаментальних принципів свободи, рівності, рівноправності і толерантності.

Стрижнем гендерного підходу у освітній ланці є утвердження егалітарних цінностей, створення гендерночутливого освітнього середовища з паритетними умовами для самоутвердження учасників освітнього процесу, реальне дотримання принципів гендерної рівності, уникнення будь-яких проявів упередженості та дискримінації щодо дітей, молоді, фахівців і фахівчинь сфери освіти на підставі їх належності до певної статі [1; 2; 3; 7]. Україй важливо створити гендерночутливе освітнє середовище, у якому здобувачі освіти (вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти/ад'юнкти, докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом/формою) матимуть рівні права та можливості у доступі до якісних освітніх послуг, вибору шляхів самореалізації без жодних обмежень за ознакою статі.

Проте, у системі сучасної національної освіти простежуються виклики паритетній демократії у різних формах: статевого дисбалансу (фахівців/фахівчинь на різних управлінських щаблях в освітній сфері; студентів/студенток профільних закладів вищої освіти чи окремих спеціальностей тощо); асиметричних культурних оцінок та очікувань щодо особистості залежно від її статевої належності; стереотипізованих уявлень про зміст і специфіку гендерних ролей; патріархальних настанов щодо норм сімейного і суспільного буття; інформаційних кампаній із залученням маніпулятивних технологій задля дискредитації гендерного підходу і створення перешкод його імплементації в освітню ланку тощо [3; 7]. Гострими постають протиріччя між потребами та реальними можливостями їх задоволення учасниками освітнього процесу жіночої та чоловічої статі (здобувачами освіти; педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками; батьками здобувачів освіти чи особами, які їх замінюють; психологами, соціальними працівниками та іншими спеціалістами; фізичними особами, що провадять освітню діяльність тощо). Досить поширеними залишаються прояви авторитарної педагогіки, суб'єктно-об'єктний тип взаємостосунків у системах «педагог-вихованець», «учитель-учень», «батьки-діти» тощо.

Як зазначає Президент НАПН України В. Кремень, «суспільство в цілому і освіта зокрема несуть відповідальність за формування у дітей цінностей, час яких уже минув. Варто зрозуміти, що утвердження цінностей, які віджили свій вік, дуже негативно позначається не тільки на сутності особистості, а й, безумовно, на життєвому шляху людини та характері суспільства в цілому. Формування неадекватних часу цінностей стриножує людину, викривляє її життєвий шлях та істотно знижує, а то й узагалі перекреслює самореалізацію» [5, с. 9].

Будь-які позбавлення, як фізіологічного, так і соціального або ментального плану, з якими стикається людина упродовж життя, накладають специфічний відбиток на психологічні, психічні і соціальні параметри її функціонування. З огляду на це, глибокого аналізу потребують чинники освітнього середовища, які здійснюють депривуючий вплив на учасників освітнього процесу у формах неоднакового ставлення, утисків, позбавлень, обмежень, виключень або надання переваг, прихованих або відкритих проявів дискримінації, сексизму, будь-яких виявів гендерно-обумовленого насильства, сфокусованих на особистості тієї чи іншої статі. Фактично, йдеться про один із видів соціальної депривації – гендерну

депривацію в освітній сфері, яку доцільно досліджувати на усіх рівнях (макросоціальному, міжгруповій взаємодії, міжособистісних відносин, інтраіндивідуальному) та прицільно у різних закладах освіти (дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої, післядипломної тощо) як важливих інститутів гендерної соціалізації особистості на різних етапах її соціогенезу [2; 3]. Чинниками гендерної депривації в освіті є розгалужена система різнобічних ускладнень життєвого простору особистості та позбавлення її можливостей для повноцінного й повномірною особистісного і професійного розвитку через ослаблення її внутрішніх психологічних ресурсів і створення зовнішніх перешкод для життєздійснення та самоактуалізації.

З огляду на це, видається необхідним дослідження гендерної депривації з позицій різних психологічних підходів та комплексного аналізу умов депривування, деприваційних чинників, наслідків зростання або тривалого перебування особистості у цих умовах, шляхів її ресоціалізації та соціально-психологічного супроводу у процесі самоутвердження в приватному і публічному просторі. Відтак, виокремлюється проблемне поле дослідження феномену гендерної депривації в освіті з такими основними складниками соціо-психологічної реальності: соціальні структури (освіта, культура, ідеологія), міжгрупова, міжособистісна взаємодія (заклади освіти) і внутрішній суб'єктивний світ індивіда (учасники освітнього процесу).

Гендерні відносини учасників освітнього процесу є реальними практиками і моделями міжстатевої взаємодії, що детерміновані гендерними уявленнями, упередженнями, стереотипами, настановами, відображеними у свідомості і самосвідомості суб'єктів. Гендерні упередження є соціальними настановами з негативним і спотвореним змістом, що деструктивно відбиваються на їхніх носіях та справляють депривуючий вплив на оточуючих, які стають об'єктами їх прояву. Для гендерних упереджень характерна множинна детермінація, тому потрібно враховувати історичні, культурні, соціально-економічні, соціально-психологічні і психологічні чинники їх виникнення. Проте, не залежно від детермінант, прослідковується депривуючий вплив гендерних упереджень як на їхніх носіїв, так і на оточуючих, які стають об'єктами їх прояву.

Разом з упередженнями, чинниками гендерної депривації розглядаємо і гендерні стереотипи, які є важливим соціально-психологічним механізмом передачі знань про те, якими «повинні бути» жінки та чоловіки і транслують усталені для певної спільноти норми і судження про психологію жінок і чоловіків, мотиви і потреби їхньої поведінки. Як наголошують Т. Говорун та О. Кікінежді, гендерні стереотипи залишаються найконсервативнішими схемами поведінки і слугують психологічними механізмами захисту для виправдання орієнтацій на традиційні (патріархальні) моделі. Негативна роль стереотипів проявляється у гальмуванні процесів демократизації взаємин статей, стійкості психологічних перешкод на шляху до вирівнювання їхніх прав і можливостей. Гендерні стереотипи вчителів блокують здатність адекватного і всебічного пізнання особистості дітей, деструктивно позначаються на взаємостосунках з батьками,

колегами, обмежують здатність задоволення вищих психічних потреб у міжстатевій інтеракції [1, с. 119].

Депривуючий вплив на учасників освітнього процесу здійснює дискримінація за статевою ознакою, під якою розуміють дії, спрямовані на звуження у правах і свободах особи тієї чи іншої статі або її обмеження у можливостях користування ними. За цього можливі різні співвіднесення гендерних упереджень і дискримінаційних посягань: а) індивіди, упереджені проти інших, можуть не брати участі в дискримінаційних діях по відношенню до них; б) індивіди можуть активно піддавати дискримінації інших людей, не відчуваючи щодо них жодних упереджень; в) індивіди, упереджені проти інших, можуть застосовувати різні форми дискримінаційного ставлення щодо них. Гендерна дискримінація може бути як прихованою (обмеження у правах і можливостях особистості реально зумовлені статевою належністю, але офіційно озвучуються інші причини), так і відкритою (офіційним і реальним мотивом дискримінації є статева належність особи).

Окрім відкритої дискримінації, у закладах освіти існує так званий прихований навчальний план – організація самого закладу, гендерні стосунки на роботі, гендерна стратифікація вчительської професії, зміст предметів і стиль викладання. Інформація про гендерну модель світу відображена в усіх складових освітнього середовища, яке закладає фундамент для гендерної нерівності через підтримку гендерних стереотипів у навчальних планах, програмах, підручниках, упереджене ставлення педагогічного колективу до дівчат і хлопців, традиційну систему навчання та виховання.

Потужній депривуючий вплив на учасників освітнього процесу справляє ідеологія, яка виправдовує і прагне довести вищість та панування однієї статі над іншою у різних сферах суспільного буття, яку означають сексизмом. У сучасному гендерному дискурсі під сексизмом розуміють будь-який акт, жест, візуальний образ, дії чи поведінку, засновані на ідеї неповноцінності особи чи групи осіб через їхню статево приналежність і спрямовані на образу гідності, обмеження прав, спричинення їм фізичної, сексуальної, психологічної, соціально-економічної шкоди чи страждань, створення середовища залякування, ворожості, приниження та заподіяння шкоди, утвердження домінування однієї статі над іншою.

Вимогою сьогодення є звільнення освітнього простору від найбільш жорстких статевоїх стандартів та його розширення для прояву індивідуальності і самореалізації зростаючої особистості без огляду на її статево належність, виховання дітей в дусі рівноправного (егалітарного) партнерства жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності [4; 7]. Зміна усієї сукупності стереотипованих гендерних настанов можлива завдяки накопичуванню гендерних знань, поступовою їх інтеграцією в оцінкові судження та емоційні ставлення учасників освітнього процесу, що призведе до ослаблення, а згодом і до руйнування стереотипу. «Від кожного педагога очікується клопітка і цілеспрямована щоденна праця з апробації та впровадження нового змісту, форм і методів навчання, залучення новітніх педагогічних технологій, освітньо-виховних практик, які б сприяли формуванню у дітей стратегії власного життя та індивідуальної смислотворчості, окреслювали

можливі способи вибору шляхів життєвого самовизначення, знижували рівень некритичного прийняття нав'язуваних стереотипами обмежень поведінки осіб будь-якої статі та через їх розвінчування вчили йти їм наперекір, назустріч власним індивідуальним прагненням» [6, с. 7].

Постає необхідність дослідження гендерної депривації в освіті у контексті всестороннього аналізу умов депривування, чинників, наслідків зростання/перебування особистості у цих умовах і шляхів її ресоціалізації та соціально-психологічного супроводу. Важливо здійснювати на рівні освітніх інституцій систематичний моніторинг та оперувати діагностичними індикаторами гендерної депривації в системі освіти задля попередження депривування суб'єктів освітнього процесу та створення гендерно чутливого і недискримінаційного освітнього середовища, сприятливого для збереження внутрішніх ресурсів усіх суб'єктів освітнього процесу, їхнього психологічного благополуччя, формування життєздатності і життєстійкості, рефлексивного і проєктуючого ставлення до самоосвіти із постановкою цілей саморозвитку і самореалізації без жодних обмежень за ознакою статі.

Література

1. Говорун Т. В., Кікінежді О. М. Гендерні упередження: рівність у дискримінації чи заклик до паритету статей. *Людина і світова глобалізація: перспективи та межі розвитку* : монографія колективу авторів / наук. ред. Т. І. Власова. Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький, 2011. С. 115–126.
2. Кізь О. Б. Гендерна культура керівника як чинник попередження гендерної депривації учасників освітнього процесу. *Парадигмальна модель керівника сфери освіти у контексті євроінтеграційних процесів* : матеріали Міжнародного форуму управлінської діяльності, 18–19 травн. 2019 р. Тернопіль : КРОК, 2019. С. 210–217.
3. Кізь О. Психолого-педагогічні та соціальні виміри гендерної депривації в освіті. *Humanitarium. Сер. Психологія*. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.); Ніжин (Чернігів. обл.): Лисенко М. М., 2019. Том. 43, Вип. 1. С. 51–66.
4. Кікінежді О. М., Кізь О. Б. Формування гендерної культури молоді: науково-методичні матеріали до тренінгової програми : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2006. 160 с.
5. Кремень В. Якісна освіта і нові вимоги часу. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2013. № 4. С. 4–11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg_2013_4_3 (дата звернення: 14.08.2020).
6. Як навчати школярів долати гендерні стереотипи: конспекти занять : навчально-методичний посібник / Говорун Т. В. та ін. ; за заг. ред. Т. В. Говорун. Київ : ТОВ «Дорадо-Друк», 2011. 806 с.
7. Kikinezhdi O., Kiz O., Shulha I. Gender-Sensitive University as a Subject of Social Interaction in the Territorial Community. *Social Work and Education*. 2019. Vol. 6. No. 2. Pp. 144–153.

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	3
РОЗДІЛ 1	
ГЕНДЕРНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
ГЕНДЕРНА ПРОСВІТА ПРАЦІВНИКІВ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ <i>Валентина АНГОЛЕНКО</i>	5
ГЕНДЕРНЕ ПИТАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ВОЛИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ <i>Назар БАГНЮК</i>	6
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВІД МЕНТАЛЬНОЇ ІДЕЇ ДО ЗАКОНОДАВЧОЇ НОРМИ <i>Богдан БУЯК</i>	8
ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ <i>Світлана ВИХОП</i>	10
ГЕНДЕР І МАТЕРИНСТВО: ТРАНСФОРМАЦІЯ «СТАРИХ» ДИСКУРСІВ В «НОВОМУ» КОНТЕКСТІ ХХІ СТОЛІТТЯ <i>Тетяна ВЛАСОВА, Юлія МАКЄШИНА</i>	13
ГЕНДЕРНИЙ ДИСКУРС У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ <i>Христина ВОЯК</i>	15
ГЕНДЕРНА ОСВІТА У ВИШАХ УКРАЇНИ ПЕРЕД НОВИМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ВИКЛИКАМИ СЬОГОДЕННЯ <i>Ірина ГРАБОВСЬКА, Тетяна ТАЛЬКО</i>	17
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК УМОВА ДУХОВНОГО, КУЛЬТУРНОГО ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПОГЛЯДАХ СОФІЇ РУСОВОЇ <i>Галина ГРУЦЬ</i>	19
ДЕРЖАВНА ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА <i>Наталія ДЕМЧЕНКО</i>	22
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ В ОСВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЯХ <i>Ольга ЗАЙЦЕВА</i>	24
ГЕНДЕРНІ ДИСБАЛАНСИ ТА АСИМЕТРІЇ <i>Володимир КИРИЛЮК</i>	26
ГЕНДЕРНА ДЕПРИВАЦІЯ В ОСВІТІ ЯК ВИКЛИК ПАРИТЕТНІЙ ДЕМОКРАТІЇ <i>Ольга КІЗЬ, Мар'яна ДЕМЧУК</i>	28

ГЛОСАРІЙ І ТЕЗАУРУС ТЕРМІНІВ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: У ПОШУКАХ СПІЛЬНОЇ МОВИ <i>Лариса КОМПАНЦЕВА, Олена ДАВЛІКАНОВА, Олена СУСЛОВА</i>	33
ЖІНОЦТВО У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ <i>Юлія КОНОНЬЧУК</i>	35
ISSUES OF GENDER EDUCATION IN THE CONTEXT OF MODERN EDUCATION <i>Olga KOSOVYCH</i>	37
«ЖІНКИ В ІСТОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ» ЯК ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ ГЕНДЕРНОГО ЦЕНТРУ <i>Оксана КРАВЧЕНКО</i>	40
ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ <i>Русана ЛІОНЧУК</i>	42
УПРОВАДЖЕННЯ СПІЛЬНОГО ПЕРЕБУВАННЯ ДІВЧАТОК І ХЛОПЧИКІВ У ЛІТНІХ КОЛОНІЯХ ХАРКІВСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПОШИРЕННЯ В НАРОДІ ГРАМОТНОСТІ (1869–1920 рр.) <i>Світлана ЛУПАРЕНКО, Ірина ЛУПАРЕНКО</i>	43
СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ <i>Ганна РЕГО, Олександра РЕГО</i>	45
СЕКСУАЛЬНА ОСВІТА У СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ <i>Галина СВДЕРСЬКА</i>	47
ОСВІТНІ УСПІХИ УКРАЇНИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ PISA-2018: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ <i>Віктор СІТКАР, Наталія СІТКАР, Степан СІТКАР</i>	50
РОЛЬ ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМАХ МОНІТОРИНГУ ДИСКРИМІНАЦІЇ <i>Марфа СКОРИК</i>	54
ВЕБ-СЕРВІС GOOGLE ДЛЯ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ УНІВЕРСИТЕТІВ НА ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ <i>Ірина КРАВЧЕНКО, Юлія СТРЕБКОВА</i>	56
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРУ У МІЖВОЄННІЙ ВОЛИНІ ХХ СТОЛІТТЯ <i>Ірина СКАКАЛЬСЬКА</i>	59
ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ STEM-ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНОЇ АСИМЕТРІЇ НА РИНКУ ПРАЦІ <i>Ірина СУШИК, Олександр СУШИК</i>	61

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ <i>Петро ТАРАНОВСЬКИЙ</i>	63
КОРЕКЦІЙНА РОБОТА З НАСИЛЬНИКАМИ В СІМ'Ї ЯК НАПРЯМ РЕАЛІЗАЦІЇ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕРЕЗ НЕФОРМАЛЬНУ ОСВІТУ ДОРΟΣЛИХ <i>Ірина ТРУБАВІНА</i>	64
ҐЕНДЕРНА БЕЗПЕКА ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОК-АГРАРІЇВ <i>Богдан ЦИМБАЛ</i>	66
МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ҐЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ В СУСПІЛЬСТВІ <i>Юлія ЧАЛЮК</i>	68
ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРУВАННЯ ҐЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ ДО СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ <i>Олена ШАРОВАТОВА</i>	70
ОРГАНІЗАЦІЯ ҐЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ <i>Ірина ШАХІНА</i>	72

РОЗДІЛ 2

ҐЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ:

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

СПЕЦИФІКА ҐЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ В ІСПАНІЇ <i>Ірина ГРЕЧИН</i>	75
ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІДЕЇ ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ШВЕЦІЇ <i>Юліана ДЬОМІНА</i>	78
PAST, PRESENT AND BEYOND – WOMEN IN INDIAN SOCIETY <i>Kulpreet KAUR</i>	80
TO THE PROBLEM OF ENSURING GENDER EQUALITY IN CANADA <i>Sviatoslav KIKINEZHDI</i>	82
ПОЛІТИКА ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ОСВІТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД <i>Ганна КОЛІНЕЦЬ</i>	84
НЕДИСКРИМІНАЦІЙНА ПОЛІТИКА В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ КАНАДИ <i>Ольга КОСТЮК</i>	86
ОСВІТНІ ҐЕНДЕРНІ СТРАТЕГІЇ В ЗАРУБІЖНІЙ ШКОЛІ ТА ПЕДАГОГІЦІ <i>Володимир КРАВЕЦЬ</i>	89
AMERICAN INTENSIVE PARENTING STYLE AND ITS INFLUENCE ON PARENTHOOD IN UKRAINE <i>Nataliia LEVCHUK</i>	91

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ОДИН З ЧИННИКІВ УТВЕРДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД <i>Олексій ЛІОНЧУК</i>	94
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ДЛЯ ЖІНОК <i>Олег ЛІСОВЕЦЬ</i>	96
ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ ШВЕЦІЇ (СТОКГОЛЬМСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ) <i>Руслан МУСЕВИЧ</i>	98
ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ РУМУНІЇ <i>Сніжана ПОПША</i>	99
ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ У ДАВНЬОІНДІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЗА КОМЕНТАРЯМИ ДО ТЕКСТУ «ШРИМАД БХАГАВАТАМ» <i>Світлана РУДЕНКО</i>	101
ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ: ЕТНОКУЛЬТУРНІ ТА ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ <i>Наталія САВЕЛЮК</i>	103
THE IMPLEMENTATION OF INCLUSIVE EDUCATION: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND CHALLENGES FOR UKRAINE <i>Ірина SHULHA</i>	105
ГЕНДЕРНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ У СКАНДИНАВІЇ ТА В УКРАЇНІ <i>Дарія ШУМСЬКА</i>	107

РОЗДІЛ 3

ГЕНДЕРНИЙ ДИСКУРС У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ ТА ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

COVID- 19 AS A FACTOR IN THE ACTUALIZATION THE URGENT GENDER ISSUES <i>Tatara NOVORUN</i>	110
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ УЯВЛЕНЬ ПІДЛІТКІВ ПРО БАТЬКІВСТВО <i>Наталія БУЛАТЕВИЧ</i>	114
СПЕЦИФІКА СУБ'ЄКТИВНИХ СТАВЛЕНЬ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ У ГЕНДЕРНОМУ ВИМІРІ <i>Ярослава ВАСИЛЬКЕВИЧ</i>	116
ЖІНОЧИЙ І ЧОЛОВІЧИЙ СТИЛІ ДОЛАННЯ ПОЧУТТЯ ПРОВІНИ <i>Вадим ВАСЮТИНСЬКИЙ</i>	118
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ <i>Ірина ВОЛЖЕНЦЕВА, Тетяна КИРИЧЕНКО</i>	120

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗВО УКРАЇНИ <i>Олена ВОЛОШОК</i>	122
ОСОБЛИВОСТІ ПРЕВЕНТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІВЧАТ І ЮНАКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 <i>Інна ГАЛЕЦЬКА, Лариса КЛИМАНСЬКА, Марина КЛИМАНСЬКА</i>	124
ЖІНОЧІ РОЛІ ПОСТСУЧАСНОСТІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ НАРАТИВІВ СТУДЕНТОК <i>Надія ГАПОН</i>	126
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У ПАЦІЄНТІВ <i>Надія ГОРОДНОВА, Ольга КОЛБАСИНСЬКА</i>	128
СТАТЕВОРОЛЬОВА ПОВЕДІНКА ЯК БІОСОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН <i>Ольга ГУК</i>	130
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕКСУАЛЬНИХ СЦЕНАРІЇВ У РАННІЙ ДОРОСЛОСТІ <i>Вікторія ГУПАЛОВСЬКА</i>	133
ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЖІНОЧОГО ЛІДЕРСТВА <i>Олена ДИСА</i>	135
ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ОБРАЗУ УСПІШНОЇ ЖІНКИ ЧОЛОВІКАМИ <i>Олена ДИСА, Альона ЛЯШКО</i>	138
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ДИТИНИ У НЕМОВЛЯЧОМУ І РАННЬОМУ ВІЦІ <i>Тетяна ДУТКЕВИЧ</i>	141
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ДО УМОВ МИРНОГО ЖИТТЯ <i>Віталій ЗАЙКА</i>	143
СТАВЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ГРОШЕЙ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ <i>Ірина ЗУБІАШВІЛІ, Тетяна МЕЛЬНИЧУК</i>	145
ГЕНДЕРНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ: ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ <i>Оксана ЖИЗНОМІРСЬКА</i>	147
КРЕАТИВНІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ПОРІВНЯННЯ ЗА СТАТТЮ <i>Ірина ЗОЗУЛЯ</i>	149
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ: ПОГЛЯДИ ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПІЇ <i>Ярослава КАЛЬБА</i>	151

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ЕГАЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ <i>Оксана КІКІНЕЖДІ</i>	153
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНИХ СТОСУНКІВ В РОДИНАХ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ <i>Вілена КІТ</i>	156
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ КРЕАТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ <i>Діана КОЧЕРЕВА</i>	158
ВИВЧЕННЯ ВЗАЄМИН СЕРЕД ПРЕДСТАВНИКІВ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗА ПОКАЗНИКАМИ СТАТІ ТА СИБЛІНГОВОЇ ПОЗИЦІЇ <i>Ганна КРУПНИК</i>	160
КРИТЕРІЇ ВИБОРУ ШЛЮБНОГО ПАРТНЕРА СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ <i>Іван КРУПНИК</i>	161
ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ПРИНЦИП ПСИХОАНАЛІТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ <i>Євген НЕЛІН</i>	163
СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСВОЄННЯ ГЕНДЕРНОЇ РОЛІ <i>Ірина НОРКІНА</i>	165
СУБ'ЄКТИВНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ <i>Марина ОРАП</i>	167
ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК І ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ <i>Тетяна ПЕРЕПЕЛЮК, Сергій ОЛЬХОВЕЦЬКИЙ</i>	169
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ БАТЬКІВ ПЕРЕДЧАСНО НАРОДЖЕНИХ ДІТЕЙ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ <i>Марія ПЕРУН</i>	171
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ПРОЯВУ ПРОФЕСІЙНОГО СТРЕСУ У ПЕДАГОГІВ <i>Наталія ПІКОВЕЦЬ</i>	173
ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТЕРЕОТИПІВ ТА ПРОФЕСІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ <i>Галина ТАТАУРОВА-ОСИКА</i>	175
ДОСЛІДЖЕННЯ САМООЦІНКИ У ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ ІЗ ОСОБЛИВОСТЯМИ ЗОВНІШНОСТІ <i>Світлана ТАФІНЦЕВА</i>	177
МАСКУЛІННА ТА ФЕМІННА ЛОГІЧНІ СИСТЕМИ ЯК ЧИННИК ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРОЄКТНИХ МЕНЕДЖЕРІВ <i>Тетяна ФЕСЕНКО, Галина ФЕСЕНКО</i>	179

ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПЕРІОД ДОРΟΣЛІШАННЯ ОСОБИСТОСТІ <i>Руслана ЧП</i>	181
ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ЯК ПІДґРУНТЯ ШКІЛЬНОГО ВЕРБАЛЬНОГО БУЛІНГУ <i>Лілія ШИРОКОРАДЮК</i>	184
ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ КРИЗИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВНИЧИХ ПРОФЕСІЙ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ <i>Тетяна ЯБЛОНСЬКА, Лілія СІРОХА</i>	186

РОЗДІЛ 4

**ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА
В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ»: ПРАКТИЧНИЙ КЕЙС <i>Ольга БАРНА</i>	189
FEATURES OF THE FORMATION OF UNIVERSITY STUDENTS' GENDER AWARENESS <i>Olena VASYLCHENKO</i>	191
ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, В ЯКИХ ВИХОВУЮТЬСЯ ДІТИ З ІНВАЛІДНІСТЮ <i>Олена ВІНОГРАДОВА</i>	192
GENDER ASPECT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE TEACHER IN COMBATING BULLYING <i>Tetiana HOLOVANOVA</i>	195
ГЕНДЕРНІ УПЕРЕДЖЕННЯ ВЧИТЕЛІВ ЯК ЧИННИК ДИСКРИМІНАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ <i>Ольга ВІНІЯРЧУК, Ольга КІЗЬ</i>	196
ГЕНДЕРНІ УРОКИ ЯК ФОРМА ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ У ШКОЛІ <i>Оксана ГУБА</i>	200
ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО КОМПОНЕНТА ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ <i>Галина ЖИРСЬКА</i>	201
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ПАУЕРЛІФТИНГУ <i>Тарас КИРИЧЕНКО</i>	203
ГЕНДЕРНІ ЗНАННЯ У ЗМІСТІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ <i>Ольга КІЗЬ</i>	205

ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАЄКТОРІЙ ЩОДО НАВЧАЛЬНИХ ПОТРЕБ ЖІНОК В УКРАЇНІ <i>Олена ЛАЗОРЕНКО</i>	210
ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ У СВІТЛІ ВИМОГ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ <i>Ірина МАКАРЕНКО</i>	212
ГЕНДЕРНІ ВИМІРИ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я <i>Галина МЕШКО, Олександр МЕШКО</i>	214
РОЛЬ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ У ВІДТВОРЕННІ ГЕНДЕРНОГО СИМВОЛІЧНОГО ПРОСТОРУ: ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ <i>Валерія МОТУЗ</i>	216
ГЕНДЕРНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ЕГІТАРНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-ПЕДАГОГА У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Юлія НЕЧИТАЙЛО</i>	218
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ <i>Ірина ЦИБУЛІНА</i>	219

РОЗДІЛ 5

ШЛЯХИ СТВОРЕННЯ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ЕГІТАРНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАСАДАХ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ <i>Ганна БОНДАРЕНКО</i>	222
УСВІДОМЛЕНЕ БАТЬКІВСТВО ЯК ОСНОВА ЗДОРОВОЇ НАЦІЇ <i>Марина ВАСИЛЬЄВА-ХАЛАТНИКОВА</i>	223
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МОДЕРНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ <i>Жанна ВОЛОДЧЕНКО, Ігор КОНДРАТЬЄВ</i>	225
SOCIAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN WITH AUTISM AND THEIR FAMILIES IN CONDITIONS OF INCLUSIVE EDUCATION <i>Tetiana HLADYN</i>	227
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ГЕНДЕРНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ <i>Вікторія ГЕРАСИМЕНКО, Юлія ОСИКА</i>	229
ПРОБЛЕМИ І СУПЕРЕЧНОСТІ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ <i>Валерія ГРИГОРЕНКО, Надія ШЕВЧЕНКО</i>	231

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У СТВОРЕННІ СПРИЯТЛИВОГО ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩІ	
<i>Наталія ДАШЕНКОВА, Тетяна КОРОБКІНА</i>	233
ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Наталія ЖУЛА</i>	235
ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ	
<i>Микола КРИЛОВЕЦЬ</i>	237
УМОВИ СТВОРЕННЯ РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ У ДІТЕЙ РІЗНОЇ СТАТІ	
<i>Оксана ЛІСОВЕЦЬ</i>	239
ГЕНДЕРНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Світлана МАТВІЄНКО</i>	241
ОБРАЗ ПОТЕНЦІЙНОЇ НАРЕЧЕНОЇ В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ЧАРІВНИХ КАЗКАХ	
<i>Вікторія ПЛОТНІКОВА</i>	243
ВІДМІННОСТІ ДІВЧАТОК І ХЛОПЧИКІВ РАННЬОГО ДИТЯЧОГО ВІКУ ТА ЇХ УРАХУВАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ	
<i>Світлана ПОТОРОЧА</i>	245
НЕДИСКРИМІНАЦІЙНА ОСВІТА: МІСІЯ МОЖЛИВА	
<i>Ольга РАССКАЗОВА</i>	247
СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА	
<i>Оксана САМПАРА</i>	249
СТВОРЕННЯ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ГЕНДЕРНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МОВА І ЛІТЕРАТУРА»	
<i>Надія СЕНЬОВСЬКА</i>	252
ГЕНДЕРНА СТАТИСТИКА ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ДОСЯГНЕННЯ РІВНОСТІ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ	
<i>Ганна СЛОЗАНСЬКА</i>	254
ПАРИТЕТНА ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК УМОВА СТВОРЕННЯ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ЕҐАЛІТАРНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Алла СТЕПАНЮК, Галина ЖИРСЬКА, Наталія МІЩУК</i>	258
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СТВОРЕННЯ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	
<i>Ольга СУЛІМЕНКО</i>	260

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ НА ЗАСАДАХ ГЕНДЕРНОЧУТЛИВОГО ПІДХОДУ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ <i>Марина ТКАЧЕНКО</i>	262
АДАПТАЦІЯ АБИТУРІЄНТІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ В СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Зоряна УДИЧ</i>	263
ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ГРИ <i>Світлана ХЛЄБІК, Анастасія ДОРОШ</i>	265
ВРАХУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ АСПЕКТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ <i>Едуард ХРЯПІН, Юлія ПОТАПОВА</i>	268
УПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ КОМПОНЕНТИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС <i>Світлана ЦИМБАЛ</i>	270
ВИХОВАТЕЛЬ ЯК ФАСИЛІТАТОР У ГЕНДЕРНОМУ ВИХОВАННІ ДИТИНИ <i>Алла ЧАГОВЕЦЬ, Анастасія ІВКО</i>	272
ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ <i>Христина ШАПАРЕНКО, Діана ЗОЛОТЬКО</i>	274
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ В СОБІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ <i>Олександра ЯНКОВИЧ</i>	275

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**
Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
10–11 вересня 2020 року

**MODERN STRATEGIES OF GENDER EDUCATION
IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION**
Proceedings of the International Scientific and Practical Conference,
September 10–11, 2020

За загальною редакцією

*доктора педагогічних наук, професора **Володимира Петровича Кравця**,
докторки психологічних наук, професорки **Оксани Михайлівни Кікінежді***

Редакційна наукова колегія:

***Ігор Гевко**, доктор педагогічних наук, професор
Тамара Говорун, докторка психологічних наук, професорка
Ольга Кізь, кандидатка психологічних наук, доцентка
Оксана Кікінежді, докторка психологічних наук, професорка
Володимир Кравець, доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України
Олена Масалітіна, кандидатка філологічних наук, доцентка
Світлана Сисоєва, докторка педагогічних наук, професорка,
дійсна членкиня НАПН України
Марфа Скорик, кандидатка філософських наук,
старша наукова співробітниця
Ірина Шульга, кандидатка педагогічних наук*

Редакторка *Ірина Шульга*
Комп'ютерна верстка *Наталія Богоніс*

Підписано до друку: 30.09.2020 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний. Друк цифровий.
Умовн. друк. арк. 19,84. Замовлення № 91 від 30.09.2020 р. Тираж 200 прим.

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
46027, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2